

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Beknopt Verslag

VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN
VAN

30 - 11 - 1999
ochtend

AGALEV-ECOLO	:	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	:	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	:	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	:	<i>Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	:	<i>Parti socialiste</i>
PSC	:	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	:	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	:	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	:	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	:	<i>Volksunie&ID21</i>

Afkorting en bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000	:	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer</i>
QRVA	:	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
HA	:	<i>Handelingen (Integraal Verslag)</i>
BV	:	<i>Beknopt Verslag</i>
PLEN	:	<i>Plenum</i>
COM	:	<i>Commissievergadering</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000	:	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	:	<i>Questions et Réponses écrites</i>
HA	:	<i>Annales (Compte Rendu Intégral)</i>
CRA	:	<i>Compte Rendu Analytique</i>
PLEN	:	<i>Séance plénière</i>
COM	:	<i>Réunion de commission</i>

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Tel. : 02/549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
 e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
 Tél. : 02/549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
 e-mail : aff.generales@laChambre.be

INHOUD

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN – C 056

INTERPELLATIE EN VRAGEN

- Interpellatie van de heer **Ferdie Willems** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over de "*new agenda coalition*" in de VN (nr. 141)
Sprekers : **Ferdie Willems** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

5
- Vraag van mevrouw **Claudine Drion** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over het Associatieverdrag tussen de Europese Gemeenschappen en de staat Israël (nr. 443)
Sprekers : **Claudine Drion** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

7
- Vraag van de heer **Francis Van den Eynde** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over Belgische militairen in Congo (nr. 444)
Sprekers : **Francis Van den Eynde** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

8
- Vraag van de heer **Guido Tastenhoye** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over de Vlaamse verzuchtingen ten aanzien van Helsinki (nr. 478)
Sprekers : **Guido Tastenhoye** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

9
- Vraag van de heer **Guido Tastenhoye** tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over de Europese defensiemacht (nr. 487)
Sprekers : **Guido Tastenhoye** en **Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

9
- Vraag van mevrouw **Els Van Weert** tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over gelden voor het Rwanda-tribunaal (nr. 500)
Sprekers : **Els Van Weert** en **Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken

10

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

OPENBARE VERGADERING

DINSDAG 30 NOVEMBER 1999

OCHTEND

VOORZITTER :

de heer **Geert VERSNICK**

De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.

INTERPELLATIE EN VRAGEN

"NEW AGENDA COALITION" IN DE VN

Interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stemming van de 'new agenda coalition' in het 'First Committee' van de Verenigde Naties" (nr. 141)

De heer **Ferdy Willems** (VU-ID) : De vergadering van het "First Committee" van de VN telde toch een aantal positieve punten. België was woordvoerder van zeventien landen, antwoordde positief bij 2 stemmen en schaarde zich achter nucleaire ontwapening. Daarnaast blijven een aantal vragen. Op basis van welke argumenten kan de minister de houding van België in het First Committee verklaren ? Aan welke artikels neemt België aanstoot ?

België neemt blijkbaar aanstoot aan de vorming van een derde categorie landen, namelijk India, Pakistan en Israël. Mij lijkt dit juridisch getouwtrek. De realiteit is dat die drie landen wel degelijk over nucleaire wapens beschikken. België zou dit debat op een geëigend forum

willen voeren. Waarom echter zou het VN-First Committee dat forum niet kunnen zijn ?

Een andere reeks bezwaren houdt verband met onze NAVO-verbintenissen. Rond de NAVO zijn er voor ons vijf discussiepunten : het gebruik van kernwapens als afschrikmiddel, het first use-principe, de nuclear sharing, de negatieve veiligheidsgaranties (die op het terrein niet worden toegepast) en het feit dat de NAVO haar lot niet in handen heeft ; we zijn afhankelijk van de kernwapenmachtes. België moet het verzet tegen deze afhankelijkheid steunen.

Collega Van der Maelen wees reeds op het gevaar van India, Pakistan, Rusland, China, van de overkillende capaciteit, de weigering van de VS hierover te onderhandelen, de juridische aspecten.

Ook binnen Agalev-Ecolo wordt aangedrongen op een voluntaristisch beleid op het vlak van -ook nucleaire-ontwapening. De regeringsverklaring stelt een discussie daarover binnen de geëigende fora in het vooruitzicht. Is de UNO zo geen forum ?

Is een parlementair debat over de stemming van de NAC-resolutie nog mogelijk, voor deze binnen de VN ter tafel komt ?

Bij de vorige discussie over de NAC (in de Commissie Buitenlandse Zaken van 20 oktober 1999) heeft de minister op mijn vraag 4 "Wil de minister de houding van België laten afhangen van een stemming in de daarvoor gekozen instantie, namelijk het Parlement" geantwoord : "Het is aan het Parlement om te beslissen wat het zal doen. Naar de normale democratische gang, zal de regering er de gevolgen van trekken". Is zo'n debat in het Parlement nog mogelijk met het oog op de eindstemmen in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ? Het ware dan vanuit democratisch standpunt het overwegen waard om een eventuele motie van aanbeveling terzake niet meteen af te blokken met de gebruikelijke eenvoudige motie. Deze materie is immers belangrijk genoeg om in de plenaire vergadering met een stemming beslecht te worden.

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : De resolutie voor een nieuwe nucleaire agenda gaat terug op een gezamenlijke verklaring van verschillende ministers van Buitenlandse Zaken van 9 juni 1998. De resolutie werd verleden jaar voor de eerste keer voor de Eerste Commissie van de Algemene Vergadering van de VN ingediend. Dit jaar werd ze opnieuw ingediend en goedgekeurd met 90 stemmen tegen 13 en 37 onthoudingen. Het aantal deelnemers aan de stemming daalde nochtans van 170 in 1998 tot 140 nu.

Geen enkel NAVO-land stemde voor deze resolutie (Ierland en Zweden zijn geen NAVO-landen). De USA, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Polen en Hongarije stemden tegen en al de overige NAVO-bondgenoten onthielden zich. Daarbij kan vermeld worden dat Turkije en Tsjechië hun stem ten opzichte van verleden jaar veranderden van een negatieve stem naar een onthouding. Van de onthoudende landen waren Nederland en Canada diegenen die het meest gunstig stonden tegenover de resolutie. Samen met deze landen en Noorwegen heeft België genegocieerd met de indieners van de resolutie. Er waren enkele verbeteringen, maar onvoldoende om een positieve stem uit te brengen. België las de bijgevoegde stemverklaring voor in naam van 17 landen, met name Duitsland, België, Denemarken, Spanje, Finland, Griekenland, IJsland, Italië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Noorwegen, Nederland, Portugal, Moldava, Tsjechië en Slowakije. Over twee paragrafen van de resolutie werd afzonderlijk gestemd, met name de oproep tot toetreding tot het Non-proliferatieverdrag (OP 7) en de vraag om een verdrag uit te werken om de niet-nucleaire staten te beveiligen tegen het gebruik van of de dreiging met nucleaire wapens (OP 18). België stemde voor deze twee paragrafen, evenals de grote meer-

derheid van de landen (OP 7 : 128 positieve stemmen, OP 18 : 127 positieve stemmen).

De grootste moeilijkheid met de resolutie is dat zij geen rekening houdt met de werkelijkheid. België staat volledig achter artikel VI van het Non-proliferatieverdrag dat pleit voor een nucleaire ontwapening, maar volgt hier een stapsgewijze en rationalistische koers waarbij de eerste verantwoordelijkheid ligt bij de nucleaire staten. Deze ontwapening dient te gebeuren in de geëigende fora van het Non-proliferatieregime en de Ontwapeningsconferentie in Genève. Convocatie van een multilaterale conferentie zou de standpunten enkel verder polariseren. Bovendien vindt de vijfjaarlijkse toetsingsconferentie over het Non-proliferatieverdrag plaats van 24 april tot 19 mei 2000.

Er kan slechts een nieuwe nucleaire agenda worden aanvaard als er een debat ten gronde gevoerd wordt in het geëigende forum, de bovenvermelde vijfjaarlijkse toetsingsconferentieresolutie loopt dus vooruit op een beslissing.

Het Kernstopverdrag bestaat, maar is nog niet van kracht. De onderhandelingen ten gronde over de uitwerking van een verbod op de productie van splijtstof dienen nog te worden opgestart in het kader van de Ontwapeningsconferentie van Genève.

Bovendien druist de resolutie in tegen verbintenissen die België in het kader van de NAVO aanging.

De resolutie roept een derde categorie van staten in het leven, die niet voorkomt in het Non-proliferatieverdrag, met name de drempellanden. Het Non-proliferatieverdrag kent slechts twee categoriën, de nucleaire en de niet-nucleaire staten. Over alle vraagstukken, ook die inzake ontwapening, wordt vooraf binnen de Europese Unie overlegd. Er bestaat geen geïnstitutionaliseerde structuur van NAVO-vertegenwoordigers te New-York of te Genève. Ieder land stelt zijn eigen standpunten vast. Hierbij wordt wel de best mogelijke samenhang tussen de Europese lidstaten nagestreefd.

Ten gronde zijn de heer Willems en ikzelf het eens. Wij verschillen van mening over wat de plicht en de methode betreft. Ik sta open voor de organisatie van een parlementair debat.

De heer **Ferdie Willems** (VU-ID) : We zijn het niet eens met een aantal uitgangspunten, zoals het overwicht van de grote militaire mogelijkheden. De VN zijn zeker wel een geëigend forum. Een stemming in het First Committee kan een goede voorbereiding zijn voor het debat ten gronde volgend jaar. Andere NAVO-landen nemen ook kritische standpunten in t.o.v. het NAVO-beleid.

Ik verheug me erover dat de minister zegt dat we ten gronde dezelfde pacifistische invalshoek hebben en over zijn toezegging dat hij een parlementair debat niet uit de weg gaat. Met dat doel hebben VU-ID, PSC en Agalev een motie van aanbeveling ingediend. Ik hoop dat we dat debat donderdag kunnen voeren en afsluiten met een stemming. Zo werkt de democratie.

De **voorzitter** : Ik heb een motie van aanbeveling ontvangen, ondertekend door de heer Ferdy Willems, Jacques Lefevre en mevrouw Els Van Weert, Leen Laenens en Claudine Drion. Zij luidt als volgt :

"De Kamer,

gehoord de interpellatie van de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de stemming van de 'new agenda coalition' in de 'First Committee' van de Verenigde Naties",

gehoord het antwoord namens de regering verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,

vraagt de regering om tijdens de plenaire vergadering van de Kamer op donderdag 2 december 1999 (dus nog voor de eindstemming van de Verenigde Naties over de 'new agenda coalition') de houding van België te laten afhangen van een debat en stemming in de Kamer."

Zelf heb ik een eenvoudige motie ondertekend.

De heer **Dirk Van der Maelen** (SP) : De minister is bereid een parlementair debat aan te gaan. Ik betreur dat de heer Willems dit debat in allerijl op de agenda van de plenaire vergadering van donderdag wil plaatsen, met het oog op de vergadering inzake de "new agenda coalition" van vrijdag. Deze problematiek verdient een ruimer en grondig debat, bij voorkeur in de commissie Buitenlandse Betrekkingen.

De **voorzitter** : Dat is ook mijn mening. Om die reden diende ik de eenvoudige motie in.

Mevrouw **Leen Laenens** (Agalev-Ecolo) : Wij hebben de motie van aanbeveling mee ondertekend omdat we een eerste signaal nodig vinden met het oog op de belangrijke stemming op 2 december. Het debat ten gronde kan dan later worden gevoerd.

De heer **Ferdy Willems** (VU-ID) : Dat is ook mijn standpunt. De VN is een belangrijk forum. Uitleg over het stemgedrag van België nu sluit een debat ten gronde later niet uit.

De heer **Francis Van den Eynde** (VI.Blok) : De goed bedoelde motie van aanbeveling is zinloos, aangezien daarover pas wordt gestemd donderdag, op het einde van de plenaire vergadering. De enige mogelijkheid om over deze problematiek voor vrijdag een debat te organiseren is via de Conferentie van de voorzitters van woensdag.

De **voorzitter** : Over deze moties zal later in plenaire vergadering worden gestemd.

De bespreking is gesloten.

ASSOCIATIEVERDRAG TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN EN DE STAAT ISRAËL

Vraag van mevrouw Claudine Drion tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de naleving van artikel 2 van het Associatieverdrag tussen de Europese Gemeenschappen en hun lid-staten en de staat Israël" (nr. 443)

Mevrouw **Claudine Drion** (Ecolo-Agalev) : De Senaat moet weldra het associatieverdrag tussen de EU en Israël betreffende het handelsverkeer en de begeleidende maatregelen ratificeren. Artikel 2 van het verdrag zegt dat de betrekkingen tussen de verdragsluitende partijen stoelen op de eerbiediging van de mensenrechten en de democratische principes die aan het binnenlandse en buitenlandse beleid ten grondslag liggen en een essentieel onderdeel van het akkoord zijn.

De Israëlische mensenrechtenorganisatie Btselem publiceerde onlangs een verslag waaruit blijkt dat de mensenrechten van de Palestijnen op flagrante wijze geschonden worden door het Israëlische kolonisatiebeleid. Wat is het standpunt van de regering over de houding van Israël ten opzichte van de Palestijnen in de bezette gebieden ? Zijn de Israëlische praktijken conform artikel 2 van het Associatieverdrag ?

Minister **Louis Michel** (*in het Frans*) : Het op 20 november 1995 ondertekend Associatieverdrag tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten en de staat Israël is van hetzelfde type als die welke met Tunesië, Jordanië en Marokko werden ondertekend. Het bepaalt dat de betrekkingen tussen de partijen stoelen op de eerbiediging van de mensenrechten en van de democratische beginselen die aan hun nationaal en internationaal beleid ten grondslag ligt en een essentieel onderdeel van het akkoord zijn.

Dat akkoord werd door alle lidstaten, met uitzondering van België en Frankrijk, geratificeerd, maar toch werd een tussentijds akkoord met Israël gesloten, waardoor

de handelsbepalingen van het algemeen akkoord (die tot de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren) op 1 januari 1996 in werking konden treden.

In België werd het ratificatiedossier eind 1997 ingediend bij de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van de Senaat, die de bespreking ervan sine die uitstelde wegens de impasse waarin het vredesproces zich bevond. De akkoorden van Wye Plantation leken een deblokkering van het dossier in het vooruitzicht te stellen. Van die mogelijkheid werd echter afgezien toen Israël de tenuitvoerlegging van die akkoorden opschortte.

Ook de Vlaamse Raad heeft de ratificatie van het akkoord geblokkeerd ; alle overige gemeenschaps- en gewestinstanties hebben hun ratificatieprocedure afgerond.

De verwachtingen die de verkiezingen van mei 1999 hadden gewekt en de hervatting van het vredesproces hadden tot gevolg dat het dossier opnieuw ter bekrachtiging aan de Belgische wetgevende instanties werd voorgelegd. Frankrijk heeft de procedure hervat en verwacht dat ze tegen eind januari zal zijn beëindigd.

Minister Levy heeft de verzekering gegeven dat Israël geen nieuwe kolonies zal vestigen. Eerste minister Barak beschikt intern inderdaad over weinig speelruimte. Zijn recente actie met betrekking tot de ontmanteling van 10 nederzettingen getuigt van moed. De reactie van Arafat was trouwens relatief gematigd omdat hij hoopt dat in het kader van de territoriale regeling nog meer kolonies zullen verdwijnen.

De Europese Unie heeft de joodse nederzettingen altijd als onwettig beschouwd en blijft bij dit standpunt. Ons land zal erop toezien dat dat principe wordt nageleefd.

De inwerkingtreding van het akkoord zal de Europese Unie in staat stellen de in het akkoord vooropgestelde politieke dialoog aan te vatten. Het zal vooral een belangrijke hefboom zijn, aangezien het in de slotbepalingen een niet-uitvoeringsclausule bevat luidens welke een partij gepaste maatregelen kan nemen wanneer ze van oordeel is dat de andere partij haar verplichtingen conform het akkoord niet is nagekomen, en dat in dringende omstandigheden zonder voorafgaand overleg.

Ik vind dat het verdrag zo spoedig mogelijk geratificeerd moet worden, opdat de Europese Unie een volwaardige gesprekspartner wordt en over een instrument beschikt om pressie op Israël uit te oefenen.

Zowel David Levy, met wie ik onlangs een onderhoud had, als premier Ehud Barak willen het vredesproces tot een goed einde brengen. Hun bewegingsruimte is echter

zeer beperkt. Israël mag niet de indruk krijgen dat het internationaal geïsoleerd wordt. Met een snelle ratificatie van het verdrag zou alvast een positief signaal worden gegeven.

Mevrouw **Claudine Drion** (Ecolo-Agalev) : Ik heb vertrouwen in onze collega's in de Senaat, die zelf kunnen uitmaken of het verdrag al dan niet moet worden bekrachtigd.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

BELGISCHE MILITAIREN IN CONGO

Vraag van de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over de "Belgische militaire aanwezigheid in Congo" (nr. 444)

De heer **Francis Van den Eynde** (VL. BLOK) : Vorige zomer werd een nieuwe Afrika-politiek in het vooruitzicht gesteld, met een nieuwe aanwezigheid van België in Centraal-Afrika. Daarover ontvingen we nog steeds geen nota. Het dispuut tussen de minister en zijn staatssecretaris lijkt bijgelegd.

De UNO-missie, waaraan België deelnam, werd na korte tijd afgeblazen na beschuldigingen omtrent het beramen van een aanslag op het Congolese staatshoofd. Dat staat ver af van een diplomatieke oplossing. Twee Belgische militairen werden kort daarop in Kinshasa op straat aangehouden, terwijl ze daar voor het Belgisch leger aan het werk zouden zijn geweest. De nieuwe Afrika-politiek beperkt zich blijkbaar tot enkele, slecht afgelopen, schuchtere pogingen tot militaire aanwezigheid.

Blijft het de bedoeling ons eerstdaags de nota te bezorgen ? Voorziet de nota ook in een nieuwe militaire aanwezigheid in Centraal-Afrika ? Sinds 1959 zijn alle militaire operaties in Zaïre slecht afgelopen, op die bij Stanleystad na. Wij moeten daar niet aanwezig zijn en zeker niet militair.

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : De Belgische aanwezigheid in Congo die de heer Van den Eynde aanhaalt had specifieke motieven. België neemt deel aan de eerste fase van de VN-vredeshandhavingsoperatie. Voor België nemen vijf verbindingsofficieren deel aan de operatie. Het gaat dus zeker niet om een contingent en België treedt de vijfde aanbeveling van de Ruanda-commissie in dat verband dus niet met voeten. Bovendien neemt België enkel deel aan de eerste fase.

De moeilijkheden met twee Belgische militairen betroffen leden van het Veiligheidsdetachement bij onze ambassade in Kinshasa, dat instaat voor de bescherming van de

lokalen van de ambassade, van de ambassadeur en van de ambassadeleden. Herhaling van dergelijke moeilijkheden is niet uit te sluiten, maar alles wordt in het werk gesteld om ze te vermijden.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Ik dank de minister voor zijn belofte om ons de nota te bezorgen.

Ik geef toe dat het niet om een contingent gaat, zeven militairen is weinig, maar de aanwezigheid van een internationale groep waarbij één Belgisch militair was, volstond toch om beschuldigd te worden van een moordpoging op Kabila. De twee aangehouden militairen behoorden tot het veiligheidscontingent van de ambassade, maar alle operaties werden in het verleden voorbereid door militairen in burger die zogenaamd de ambassade beschermden.

Sinds het aantreden van deze regering zijn er een paar incidenten geweest. Is er een oorzakelijk verband ?

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

VLAAMSE VERZUCHTINGEN TEN AANZIEN VAN HELSINKI

Vraag van de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de nota die de federale regering ontving van de Vlaamse regering over de voorbereidingen van de Top van Helsinki op 10 en 11 december aanstaande en de Vlaamse verzuchtingen ter zake" (nr. 478)

De heer **Guido Tastenhoye** (VL. BLOK) : De Vlaamse regering heeft haar standpunt over de volgende intergouvernementele conferentie overgemaakt aan de federale regering. Zij pleit voor een aantal wijzigingen aan het EU-Verdrag om onder meer tegemoet te komen aan een betere en verdere erkenning van de constitutionele deelstaten van Europa voor de handhaving van het huidige taalregime en de uitbreiding ervan naar de EU-agentenschappen, voor de vrijwaring van de Europese culturele verscheidenheid, voor een rechtstreekse toegang tot het Hof van Justitie voor deelstaten met wetgevende en uitvoerende bevoegdheden, voor een duidelijke bevoegdheidsverdeling tussen de diverse bestuursniveaus, voor de erkenning van het Comité van de Regio's als een volwaardige instelling van de EU, voor de invoering van het gedeeld stemmen in de Ministerraad voor de exclusieve gewest- en gemeenschapsmateries.

Werd er al overleg gepleegd tussen de federale en de Vlaamse regering ? In welke mate wordt de Vlaamse regering betrokken bij de besluitvorming over de Top van Helsinki ? In welke mate zal de federale regering reke-

ning houden met de verlangens van de Vlaamse regering ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : De Vlaamse regering pleit voor diverse wijzigingen aan het EU-verdrag. Dit standpunt werd pas op 29 november aan de federale regering overgemaakt. Er werd dus nog geen overleg gepleegd. In dit stadium kon ik nog niet ten gronde antwoorden op de vraag hoe zal worden rekening gehouden met het standpunt van de Vlaamse regering.

Sommige standpunten in de Vlaamse nota roepen complexe vragen op en vragen om een grondig onderzoek.

Ondertussen wil de intergouvernementele conferentie alleen die institutionele hervormingen doorvoeren die voor een uitbreiding van de Unie noodzakelijk zijn. Sommige Vlaamse standpunten overschrijden dit mandaat.

Het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 regelt de Europese coördinatie door de directie Europese Zaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De coördinatie gaat door op 2 december.

Op 8 december vergadert de interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid over het standpunt dat België in Helsinki zal innemen. Deze coördinatiemechanismen bieden de gewesten en gemeenschappen de mogelijkheid hun standpunt te verduidelijken.

De heer **Guido Tastenhoye** (VL. BLOK) : De minister heeft het over coördinatievergaderingen op 2 en 8 december. Zal het standpunt van de Vlaamse regering dan ter sprake komen ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Ja, maar dat betekent niet dat alles zal aanvaard worden.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

EUROPESE DEFENSIEMACHT

Vraag van de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de mogelijke oprichting van een Europese defensiemacht" (nr. 487)

De heer **Guido Tastenhoye** (VL. BLOK) : In Parijs sprak de minister over de mogelijke oprichting van een Europese defensiemacht. Wij staan daar gunstig tegenover.

Op welke wijze zal men de neutraliteitspolitiek van sommige EU-landen kunnen waarborgen ? Hoe zal men de Belgische krijgsmacht integreren in de nieuwe defensie-

structuur ? Waar komt het hoofdkwartier van deze autonome defensiemacht ? Op welke wijze zal de bevelstructuur worden uitgebouwd ? Wat zijn de verhoudingen binnen deze structuur ? Wie zal beslissen over het inzetten van mogelijke troepen ?

Op welke wijze zal deze defensiemacht zich verhouden tot de NAVO ?

Is er al enig zicht over de financiële bijdragen ?

Op welke wijze kan de minister de taalverhoudingen binnen de op te richten defensiemacht garanderen ? Is een versmelting met de Nederlandse krijgsmacht aangewezen om de positie van de Vlamingen in die defensiemacht te versterken ? Is een splitsing van de Belgische krijgsmacht daartoe niet noodzakelijk ?

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : De bedoeling van België en de partners is om in Helsinki concrete resultaten te bekomen inzake de versterking van de mogelijkheid om crisissen te beheersen, ook met militaire middelen. Zweden, Finland, Ierland en Oostenrijk steunen deze evolutie. Er is geen sprake van een Europees bondgenootschap voor territoriale defensie. Iedere lidstaat volgt zijn defensiebeleid.

Men hoopt in Helsinki beslissingsorganen op te richten voor het besturen en coördineren van crisissen op Europees niveau. Inzetten van troepen blijft een soevereine beslissing. De Europese beslissingsorganen zullen intergouvernementeel zijn en hun beslissingen nemen bij consensus.

Tussen NAVO en EU-lidmaatschap is geen contradictie in dit verband. Er zal bovendien een overleg worden opgezet tussen de EU en de NAVO met betrekking tot consultatie en informatie-uitwisseling. De twee "officiële talen" zijn Engels en Frans. Vraagt iemand een andere taal, dan verdedig ik ook het Nederlands. (*Verder in het Frans*)

Voor het ogenblik zijn het Frans en het Engels de werktalen van de Europese Unie. Als die keuze ter discussie wordt gesteld, vraag ik om, naast het Duits, het Spaans en het Italiaans, ook het Nederlands als werktal te erkennen.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vl. Blok) : Ik zal mijn repliek bewaren tot we hierover een algemener debat houden.

Minister **Louis Michel** (*in het Nederlands*) : Het totale budget van de Europese landen belooft 200 miljard dollar, dat van de VS 250 miljard dollar. Het is zaak de beschikbare financiële middelen goed te besteden.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

GELDEN VOOR HET RWANDA-TRIBUNAAAL

Vraag van mevrouw Els Van Weert tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de gelden bestemd voor het Rwanda-tribunaal" (nr. 500)

Mevrouw **Els Van Weert** (VU-ID) : Sinds 1996 schenkt België jaarlijks ongeveer 20 miljoen frank voor de werking van het Rwanda-tribunaal. Die middelen dienen voor de logistieke en administratieve steun. Het tribunaal moet werken in moeilijke omstandigheden en kent een chronisch geldgebrek. Onlangs vernam ik dat gelden bestemd voor het tribunaal in 1996 zonder overleg voor andere doeleinden gebruikt werden door de VN. Ook dit jaar is in de begroting een donatie aan het Rwanda-tribunaal ingeschreven.

Is de staatssecretaris op de hoogte van problemen met de gelden voor het Rwanda-tribunaal tijdens de vorige regeerperiode ? Weet de staatssecretaris of er een regeling werd getroffen met de VN waardoor de 20 miljoen alsnog bij het tribunaal is terechtgekomen ?

Heeft de staatssecretaris voldoende garanties dat de dotatie voor het Rwanda-tribunaal haar bestemming zal bereiken ? Zijn er nog gelijkaardige problemen gekend met middelen die via VN aan een specifiek project werden overgemaakt ?

Staatssecretaris **Eddy Boutmans** (*in het Nederlands*) : De aangehaalde feiten kloppen. Reeds in 1995 werd 35 miljoen ter beschikking gesteld voor het Rwanda-tribunaal, in 1996 kwamen daar nog eens twee schijven van 25 miljoen bij. De middelen waren bestemd voor de vliegverbinding Arusha-Kigali en voor het "Witness protection program".

De Belgische bijdrage bedraagt één derde van het totaal. Uit een eerste VN-rapport aan het ABOS blijken grote operationele gebreken bij het beheer van het tribunaal. Uit een rapport van 6 februari 1998 blijken verbeteringen in de toestand.

De nieuwe ploeg heeft al heel wat verbeteringen aangebracht. Toch blijven er heel wat kritische opmerkingen ten aanzien van het 'First Fund'. Slechts een deel ging naar het tribunaal. De griffier heeft daarom een plan opgezet om NGO's te subsidiëren die zich bekommeren om de opvang van de slachtoffers van de genocide. Er is dan weer kritiek op de wijze waarop dit gebeurt en op de keuze van de projecten.

De vraag om terughoudendheid is terecht. België wacht met verdere betalingen tot er meer duidelijkheid is. De

middelen voor de huur van een vliegtuig werden correct gebruikt. Er werd ons verzekerd dat bij de VN het nodige wordt gedaan om de werking van het tribunaal te verbeteren. Onze administratie en onze permanente vertegenwoordiger in New York volgen de rapporten op de voet. Zeer binnenkort wordt de begroting 2000 van het tribunaal goedgekeurd.

Wij kunnen dus slechts rekenen op indirecte informatie. Wij betreuren de ongelukkige start, maar wensen het tribunaal verder te steunen. De besteding van de middelen moet op de voet worden gevolgd. Een beter beheer binnen de VN heeft ertoe geleid dat dergelijke mistoestanden eerder beperkt zijn in de andere Agentschappen.

Mevrouw **Els Van Weert** (VU-ID) : Ik dank de staatssecretaris voor zijn uitgebreid antwoord. Volgens mijn

bronnen waren middelen, gestort voor het Ruanda-tribunaal, besteed voor de uitbetaling van lonen van VN-functionarissen. Heb ik het juist begrepen dat de staatssecretaris de betalingen heeft gestopt tot hij weet dat orde op zaken is gesteld ?

Minister **Eddy Boutmans** (*in het Nederlands*) : Als er een nieuwe vraag komt, moeten we eerst duidelijkheid hebben over wat in het verleden is gebeurd. Ik denk niet dat het nog helemaal kan worden rechtgetrokken. In ieder geval moeten we garanties hebben voor de toekomst.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

– *De vergadering met interpellatie en vragen wordt gesloten om 11.25 uur.*